

พฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะ
นวมินทร์ภิรมย์แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร*

PUBLIC SERVICE UTILIZATION BEHAVIOR IN NAWAMIN PHRIOM PARK
KHLONGKUM SUB-DISTRICT BUANGKUM DISTRICT BANGKOK

อรรถยะ ชูชันธ¹, พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์² และ สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล³

Aottaya Chukan¹, Pongsak Phetsatit² and Sanit Sirivisitkul³

¹⁻³มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

¹⁻³North Bangkok University, Thailand

Corresponding Author's Email: aottaya.chu@northbkk.ac.th

วันที่รับบทความ : 21 ตุลาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 3 พฤศจิกายน 2568; วันตอบรับบทความ : 5 พฤศจิกายน 2568

Received 21 October 2025; Revised 3 November 2025; Accepted 5 November 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร และ 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-Test

Citation:

* อรรถยะ ชูชันธ, พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์ และ สานิต ศิริวิศิษฐ์กุล. (2568). พฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(6), 646-657.

Aottaya Chukan, Pongsak Phetsatit and Sanit Sirivisitkul. (2025). Public Service Utilization Behavior In Nawamin Phriom Park Khlongkum Sub-District Buangkum District Bangkok.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(6), 646-657.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับพฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45

2. ระดับพฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้บริการ, สวนสาธารณะ, กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the level of service utilization behavior of people in the Nawamin Phirom Public Park, Bueng Kum Sub-district, Bueng Kum District, Bangkok; and 2. to compare the levels of service utilization behavior of park users classified by gender, age, education level, income, and marital status. The samples used in this study consisted of 390 people who used the Nawamin Phirom Public Park. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and F-test.

he study revealed that:

1. the overall level of service utilization behavior among people in the Nawamin Phirom Public Park was at a high level, with a mean score of 4.45.

2. the hypothesis testing showed that people with different gender, age, education level, income, and marital status had significantly different service utilization behaviors at the .05 level of statistical significance.

Keywords: service utilization behavior, public park, Bangkok

บทนำ

สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ (หรือสวนสมเด็จพระนวมินทร์ภิรมย์ฯ) ตั้งอยู่บนถนน ศรีนครินทร์ แขวงบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ มีพื้นที่ประมาณ 130 ไร่ เปิดให้บริการมา ตั้งแต่ปี 2539 ปัจจุบันพบว่าการจัดพื้นที่สวนสาธารณะอาจไม่สามารถรองรับผู้ให้บริการ จำนวนมากในช่วงเวลาเร่งด่วนได้ ทำให้เกิดความแออัดโดยเฉพาะในช่วงเย็นและวันหยุด ทำให้ บางกิจกรรม เช่น การวิ่งหรือปั่นจักรยาน ทำได้ลำบาก สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ เช่น ห้องน้ำไม่สะอาด, ที่นั่งพักผ่อน ความสะดวกในบางจุดมีแสงสว่างไม่เพียงพอในเวลากลางคืน และไม่สะดวกในการใช้งาน อีกทั้ง การดูแลรักษาให้บริการสวนสาธารณะยังมีอยู่น้อยมากเมื่อ เทียบกับความหนาแน่นของประชากรที่เข้ามาใช้บริการ ทำให้มีประชาชนมาใช้บริการน้อย โดยเฉพาะในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น ประชาชนเกิดภาวะเครียด เนื่องจากการเดินทางและ การเดินทางที่ใช้เวลานาน ไม่มีการทำกิจกรรมที่ผ่อนคลาย อาจส่งผลให้เกิดความเจ็บป่วยได้ ง่าย จากข้อมูลภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2566 พบว่า คนไทยมีภาวะเจ็บป่วย ด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2565 ร้อยละ 170.0 ผู้มีปัญหาความเครียด เสี่ยงซึมเศร้า เสี่ยงฆ่าตัวตาย และมีภาวะหมดไฟ มีสัดส่วนร้อยละ 17.4 จากผู้เข้ารับการ ประเมิน 1.7 แสนรายและขณะที่ส่วนที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้นคือสุขภาพจิตของคนไทย โดยไตรมาส 4/2566 คนไทยป่วยเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2565 จาก 12.92% เป็น 17.36% และภาพรวมปี 2566 เพิ่มขึ้นจาก 12.81% ในปี 2565 เป็น 29.87% โดยมีความเสี่ยงซึมเศร้ามากที่สุด (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ดังนั้นการมีสวนสาธารณะในพื้นที่ที่มีส่วนสำคัญอย่าง ยิ่งในการส่งเสริมการสร้างสุขภาวะที่ดีของ ประชาชน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เน้นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุข ภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งกายและใจ ส่งผลต่อผลิตภาพแรงงานโดยรวมของ ประเทศ และยังลด ภาระของระบบสวัสดิการด้านสุขภาพและค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาของประเทศ และยังช่วย ลดภาวะมลพิษ ฝุ่นละออง และลดอุณหภูมิ ความร้อนของสภาวะอากาศในพื้นที่โดยรอบ สำนักงานสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร มีบทบาทสำคัญในการดูแล รักษา และพัฒนางาน และกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนใน การดำเนินงานและตรวจสอบควบคุมคุณภาพอากาศ น้ำ เสียง และดิน ให้เป็นไปตามมาตรฐาน พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติส่งเสริมการปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียวอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติและ

แหล่งน้ำในกรุงเทพฯ ซึ่งการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ การขยายตัวของเมืองและความต้องการพื้นที่สาธารณะกรุงเทพมหานคร มีการเติบโตของชุมชนเมืองแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะฝั่งตะวันออก (บางกะปิ, ลาดพร้าว, ห้วยขวาง) ซึ่งมีโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (ข้อมูลจากสำนักผังเมือง กทม.2565) การศึกษาพฤติกรรมนี้จะช่วยประเมินเพื่อการวางแผนพัฒนาพื้นที่ข้อมูลที่ได้จะช่วยให้กรุงเทพมหานครหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการ เช่น การขยายเส้นทางจักรยานหรือเพิ่มจุดออกกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์สูงสุดการเข้าใจพฤติกรรมของผู้ใช้บริการจะช่วยออกแบบกิจกรรมหรือบริการให้สอดคล้องเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตการปรับปรุงสวนสาธารณะให้ตอบโจทย์จะช่วยเพิ่มคุณค่าทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา จะมีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ โดยได้กำหนด กลุ่มตัวอย่าง กรณิไม่ทราบขนาดของประชากร เนื่องจากไม่ทราบปริมาณประชากรที่มาใช้บริการแน่นอน โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตร

ของคอคแรน (Cochran, 1977) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 ระดับค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05 ผลการคำนวณได้ ประชากรเท่ากับ 385 คน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยมีข้อมูลการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะจากเอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source Data) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์

2) ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ จากนั้น ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและเนื้อหา ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) นิยามตัวแปรเพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่ ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาค (Interval Scale) หรือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert โดยเรียงลำดับจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ถิ่นน้อยที่สุด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended)

4) นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องนำมาแก้ไข ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน ตามจำนวนที่กำหนดไว้จนครบจำนวน โดย

1) นำแบบสอบถามที่เก็บได้มาพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากภาคสนาม โดย การใช้แบบสอบถาม โดยใช้เครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจาก เอกสาร งานวิจัย วรรณกรรม และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) ผู้วิจัยได้อ่านหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่ขอเก็บข้อมูล เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการเก็บข้อมูลโดยกับกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่ใช้ บริการในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ และพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.)

2) เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่โดยวิธีทดสอบ Least-Significant Different (LSD)

3) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 ส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 21-30 ปี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท จำนวน 134 คิดเป็นร้อยละ 36.9 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษานุปริญญา จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6

2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน ในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Standard Deviation (S.D.) แสดงดังตาราง 2 และการวิเคราะห์ในส่วนของพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้มี 9 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านความถี่ของการใช้บริการสวนสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.742, SD = 0.2697$)

2.2 ด้านช่วงเวลาที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1667, SD = 0.51248$)

2.3 ด้านเหตุผลที่มาใช้บริการสวนสาธารณะแห่งนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4000, SD = 0.36421$)

2.4 ด้านกิจกรรมที่ทำในสวนสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.6641, SD = 0.27511$)

2.5 ด้านบริเวณภายในสวนสาธารณะที่ท่านชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.3795, SD = 0.39870$)

2.6 ด้านค่าใช้จ่ายในการมาใช้บริการสวนสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.3810, SD = 0.29344$)

2.7 ด้านประเภทการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4250, SD = 0.39916$)

2.8 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการสวนสาธารณะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4650, SD = 0.37150$)

2.9 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4786, SD = 0.32417$)

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน ในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานครสรุปผลได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเหตุผลที่มาใช้ บริการสวนสาธารณะแห่งนี้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลที่ผู้ใช้บริการตัดสินใจมาใช้บริการสวนสาธารณะเป็นเพราะสามารถเข้าถึงได้ง่าย การเดินทางสะดวกสบาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วอห์ (Vaughan, 2018; อ้างถึงใน ธนวุฒ นาชีวะ, 2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะของในย่านชุมชนเมืองที่มีรายได้น้อย (Low-Income Urban Neighborhoods) พบว่า ผู้ใช้สวนสาธารณะส่วนใหญ่เคยเข้าไปใช้สวนสาธารณะที่อยู่บริเวณใกล้บ้าน โดยการเลือกใช้สวนสาธารณะที่อยู่ในระยะที่สามารถเดินไปถึงได้และอยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัยให้มากที่สุด

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่นวมินทร์ภิรมย์แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่ละเพศมีโครงสร้างของร่างกาย ฮอร์โมน ความสนใจด้านกิจกรรมนันทนาการ หรือวงจรการพักผ่อนนอนหลับแตกต่างกัน ซึ่งบางคนชอบออกกำลังกายในช่วงเช้า บางคนชอบออกกำลังกายช่วงเย็น บางคนชอบ ออกกำลังกายทุกวัน บางคนชอบออกกำลังกายในวันหยุด รวมถึงการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับร่างกายของแต่ละเพศต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกฎ ปินตาแสน (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกกำลังกายของพนักงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศต่างกันทำให้พฤติกรรมการออกกำลังกายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่ นวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็น เพราะอายุเป็นเรื่อง สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงเมื่อออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมนันทนาการ เนื่องจากจะต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับร่างกายของแต่ละช่วงวัยที่ต่างกันทำให้ พฤติกรรม การออกกำลังกายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่ นวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ แตกต่าง กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็น เพราะสาเหตุที่กลุ่มสมรสมีส่วนการออกกำลังกายสูง อาจมาจากการที่บุคคลในวัยสมรส มัก อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่และวัยทำงาน ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มตระหนักถึงสุขภาพและความเสี่ยงต่อการเกิด โรคเรื้อรัง เช่น โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน และภาวะอ้วน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการดูแล สุขภาพโดยการออกกำลังกาย อีกทั้งยังได้รับแรงสนับสนุนจากคู่สมรสหรือครอบครัวที่ส่งเสริม และชักชวนให้ทำกิจกรรมทางกายร่วมกัน จึงทำให้กลุ่มนี้มีความถี่ในการออกกำลังกายมากกว่า กลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่กลุ่มโสดมีการออกกำลังกายรองลงมา ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดด้านเวลา ในการเรียนหรือทำงาน และแรงจูงใจส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่รูปร่าง บุคลิกภาพ และภาพลักษณ์ ทางสังคมมากกว่าการป้องกันโรค ส่วนกลุ่มม่ายมีส่วนการออกกำลังกายน้อยที่สุด เนื่องจาก กลุ่มนี้มักมีอายุค่อนข้างสูงและอาจมีข้อจำกัดทางสุขภาพหรือสภาพร่างกาย ทำให้ไม่สามารถ ออกกำลังกายหนักหรือเป็นประจำได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎีแรงจูงใจ ด้านสุขภาพ (Health Belief Model) ที่กล่าวว่าบุคคลจะหันมาเลือกพฤติกรรมสุขภาพก็ ต่อเมื่อมีการรับรู้ถึงความเสี่ยง (perceived susceptibility) และความรุนแรงของปัญหา สุขภาพ (perceived severity) ร่วมกับการเห็นประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (perceived benefits) ซึ่งในกรณีนี้ กลุ่มสมรสเป็นกลุ่มที่มีการรับรู้ปัจจัยเหล่านี้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

2.4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่ นวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน และปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนสามารถใช้ บริการ สวนสาธารณะแห่งนี้ได้ไม่เสียค่าบริการ ไม่ว่าจะมียาได้เท่าไรก็สามารถเข้าถึงและใช้ บริการ สวนสาธารณะเพื่อออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก รวมถึงการออกกำลังกายไม่จำเป็นต้องใช้ต้นทุนสูง การที่มีสวนสาธารณะใกล้ที่พักอาศัยหรือที่

ทำงาน ทำให้ค่าใช้จ่าย ในการออกกำลังกาย เช่น ค่าเดินทาง ค่าอาหาร เป็นต้น น้อยลง ส่งผลให้ประชาชนทุกกลุ่มรายได้ สามารถเข้าถึงและใช้พื้นที่สวนสาธารณะในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมได้สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พิชิต จินดาวงษ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการด้านนันทนาการของประชาชนที่มีต่อสวนสาธารณะจตุจักร พบว่า ประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะจตุจักรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการทางด้านนันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่ นวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่ปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาทำให้ประชาชนมีทัศนคติและการเล็งเห็นประโยชน์ในการใช้บริการสวนสาธารณะเพื่อออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจที่ต่างกัน รวมถึงทำให้แต่ละบุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและจิตใจของตน รวมถึงช่วงเวลาในการทำกิจกรรม ประเภทกิจกรรม หรือความหนักเบาของกิจกรรมที่เลือกทำในการมาใช้บริการสวนสาธารณะและบางคนอาจมองว่าการทำกิจกรรมผ่อนคลายในการใช้บริการสวนสาธารณะเป็นสิ่งที่ทำหรือไม่ก็ได้ แต่บางคนมองว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกฎ ปินตาแสน (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการออกกำลังกายของพนักงานออฟฟิศในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันทำให้พฤติกรรม การออกกำลังกายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย 1. ผลการวิจัยพบว่า ด้านประเภทการเดินทางมาใช้บริการสวนสาธารณะอยู่ในระดับกลาง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดให้มีบริการรถสาธารณะที่เข้าถึงพื้นที่สวนสาธารณะได้สะดวกสบายมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการมากขึ้น 2. ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกัน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีพฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน ดังนั้น สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ควรเพิ่มพื้นที่สำหรับออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมร่วมกันได้ทุกเพศทุกวัยจัดให้มีเครื่องออกกำลังกายที่

เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยอย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชน มีนโยบายส่งเสริมการออกกำลังกายและทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนอย่างต่อเนื่องโดยประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับผลดีของการออกกำลังกายและการทำกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจเพื่อดึงดูดให้ประชาชนมาใช้บริการมากขึ้น

1.3 ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น สวนสาธารณะนวมินทร์ภิรมย์ แขวงคลองบึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ควรเปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์พื้นที่มากขึ้น ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมในพื้นที่สวนสาธารณะเพื่อดึงดูดประชาชนให้มาใช้บริการ เช่น จัดพื้นที่ตลาดนัดชุมชน ขายสินค้าเกษตร จัดให้มีร้านกาแฟ ร้านอาหาร หรือจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระหว่างชุมชน เป็นต้น ในส่วนข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) การใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ควรผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมเหตุผล แรงจูงใจ และข้อจำกัดในการใช้สวนสาธารณะได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้นการขยายพื้นที่ศึกษา 2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสวนสาธารณะในเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้บริการตามบริบทของพื้นที่และชุมชน 3. การศึกษากลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือกลุ่มผู้มีโรคประจำตัว เพื่อศึกษาความต้องการเฉพาะด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมที่ตอบสนองต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของแต่ละกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- ธนวุฒ นาชีวะ. (2561). การใช้สวนสาธารณะระดับย่านในพื้นที่ โดยรอบสถานีระบบขนส่งมวลชนทางราง กรณีศึกษาสวนลุมพินี. ใน วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรกฎ ปินตาแสน. (2564). พฤติกรรมการออกกำลังกายของพนักงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์พิชิต จินดาวงษ์. (2563). ความต้องการด้านนันทนาการของประชาชนที่มีต่อสวนสาธารณะจุดจักร. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีพระทุม.

- จุฑาทิพย์ ปทุมมาศ. (2562). การจัดการสวนสาธารณะในเมืองกรณีศึกษาสวนรมณีนาถ กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์การผังเมืองมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนม์พิชา กุลวงษ์. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาสวนสาธารณะ ระดับย่านในพื้นที่ชุมชนเมือง สวนสาธารณะระดับย่านในกรุงเทพมหานคร. ใน สารนิพนธ์หลักสูตรการผังเมืองบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณ-ณรี แก่นทอง. (2563). สิ่งดึงดูดใจต่อพฤติกรรมการเข้าใช้พื้นที่สวนสาธารณะ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พลพริม วัฒนา. (2564). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าใช้บริการสวนสาธารณะ ของคนที่อาศัยในพื้นที่ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร. ใน การค้นคว้าอิสระ. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต.
- มนสิชา โลหะนาคะกุล. (2560). การจัดการพื้นที่สาธารณะในเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, 27(2), 14.
- อนุสรณ์ ส่องแสง, วราภรณ์ จันทร์พราว, ดิศพล บุปผาชาติ และ เด่นดวงดี ศรีสุระ. (2565). พฤติกรรมการออกกำลังกายของประชาชนในเขตสุขภาพที่ 10. วารสารศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี, 10(1), 62.